

LAPLAND

Above Ordinary

ENERGIA-ALAN ENNAKOINTIKLUSTERIN KOKOUS

Aika: 17.9.2019 klo 12.30 - 16.00

Paikka: Kemijoki Oy, Rovaniemi

Läsnä: Mikko Kangasniemi, Rovakaira pj.

Arvo Torkkola, NeVe

Jarmo Saariniemi, Lappia

Päivi Pykäläinen, Caverion

Hannu Puominen, ELY-keskus

Tuire Ollitervo, Lapin TE-toimisto

Tuomo Palokangas, Lappia

Petri Kuisma, Lapin amk

Tarja Zitting-Huttula, Kemijoki Oy

Lisäksi vieraana:

Hanna-Leena Pesonen, Lapin liitto

Antti Rajala, Lapin liitto

Johanna Asiala, Lapin liitto

Marko Merkkiniemi, Pro Agria

Asialista:

1. Kokouksen avaus ja osallistujien toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.30

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

xxx

3. Jäsenmuutokset

Reijo Kangas => Tuire Ollitervo

Anne Salo-Oja => Erkki Näätsaari

Jouko Rautiainen (Voimatel) poistetaan klusterin jäsenyydestä

Hannu Linjakummun varajäseneksi Hannu Puominen

4. Ennakointikoulutus (megatrendit)

Hanna-Leena Pesonen (Lapin liitto) esitteli lyhyesti Lapin liiton käynnissä olevan ennakointihankkeen toimenpiteitä ja tuloksia.

Hanna-Leena Pesonen sekä Antti Rajala vetivät megatrendikoulutuksen Megatrendikorttien avulla. Energiaklusterin ”korttipelin” vaihtoehtoista keskeisimmät alaan vaikuttavat tekijät:

- Ryhmä 1: digitalisaatio, tekoälyn käyttö laajenee, teknologia jakaa väestöä, robotisaatio, äärimmäiset sääilmiöt yleistyvät, pakolaisuus ja muuttoliikkeet kasvavat

- Ryhmä 2: äärimmäiset sääilmiöt yleistyvät, uusiutuva energia halpenee, sosiaalisen pääoman korostuminen, eriarvoisuus lisääntyy, luottamuksen puute ja eriarvoistuminen haastavat demokratiaa

=> Jatkotyöstön perusteella 3 muutostekijää

- energiapolitiikka, ilmastonmuutos, hajautettu energia

Muutostekijä	3-5 vuoden vaikutus	Yli 10 vuoden vaikutus	Toimenpiteet ja varautuminen
ENERGIA-POLITIIKKA	<ul style="list-style-type: none"> • lainsäädäntö • Sääntö uusiutuva + hajautettua • tuotannon kehittäminen • toimintatilan lupakannat • olosuhteet erilais- tu • Koulutuksen sisällöt 	<ul style="list-style-type: none"> • Maaseutuklusteri • Kiertotalous on "arvo" • avo/asenne- muutos 	<ul style="list-style-type: none"> • tuet • syngäksenä alkuun
ILMASTONMUUTUS			<ul style="list-style-type: none"> • "Kiertotalous" Kasvatus • Koulutuksen sisällöt ja muodot • virtuaalisuus
HAJAUTETTU ENERGIA	<ul style="list-style-type: none"> • lisääntyvät energiatuotantolaitokset • biokaasulaitokset + aulat 		<ul style="list-style-type: none"> • Järjestelmät • Kuntien (tietyt keskukset) • etäteknikka

5. Maaseutuklusterin toimenpiteitä ja tavoitteita energiatoimialaklusterille

Johanna Asiala (Lapin liitto) esitteli Maaseutuklusterin toimintaa, esitysmateriaalit liitteenä

- lapinenergiakonttori.fi
- biotalousuutiset.blogspot.com

6. Klusteritoimijoiden ajankohtaiset kuulumisen ja näkymät

- Caverion vesivoima: Keväällä tehty yrityskauppa Maintpartnerista, Suomen osalta asia vielä kilpailuvirastossa. Hyvin iso asia joka tulee vaikuttamaan toimintaan monella tavalla. Tehty kumppanuussopimus Ammattiopisto Lappian sekä Lapin Amk:n kanssa. Käynnissäpidon osaamisen kehittäminen käynnistynyt amk:n kanssa, Lappian kanssa toteutettu koulutusta. Lapin amk:lle tarjottu opinnäytetyön aiheita, niihin toivotaan opinnäytetyön tekijöitä. Caverionilla trainee -ohjelma vastauksena rekrytointi- ja työvoimahaasteisiin.
- ELY-keskus: Lopun rahoituskauten aikana investointitukia joudutaan tarkasti harkitsemaan. Neuvo 20202 -rahan käyttö on lisääntynyt hyvin. Hakelämpölaitostoiminta vähentynyt. Bio-kaasulaitoskehitys (myös maatilojen yhteiset laitokset) vireää.

Ammattiopisto Lappian biokaasukoelaitos ollut erinomainen alan kehityksen kannalta Lapissa. Painotetaan esim maatilojen tuotannon tehostamista energiaan liittyvien tukien avulla.

- TE-keskus: Työttömyys pienenee edelleen kaikissa ammatti- ja ikäryhmissä. Työttömiä 9965 henkilöä, työttömyys 12,2%. Työvoimakoulutuksissa 480 henkilöä. Sähköalalla asentajia paljon työttömänä, toisaalta työpaikkoja paljon auki => kohtaanto-ongelma, asentajilta puuttuu työkokemusta. Järjestetty täydennyskoulutusta Ammattiopisto Lappian kanssa. Metsäalalla alkamassa Lappian kanssa ”Minustako metsäalan osaaja –koulutus” Kemissä. Metsäkoneen- ja puutavara-autonkuljettajakoulutuksia Redun kanssa. Jos Lapin isoja hankkeita lähtee liikkeelle, kuljetuspuolelle tarvitaan paljon lisää koulutusta. Redu kehittänyt henkilöstörekrytointiin liittyvää koulutusta metsäalan yrittäjille.
- Kemijoki Oy: Sierilän hanketta odotellaan, rakentaminen aloitettava 5/2021 mennessä. Rakentamisen lupia odotellaan. Maanomistajille maksettu korvauksia 4,7 milj. €. Porttipahdassa heinäkuun ensimmäisellä viikolla avoimet ovet. Kokkonivan voimalaitoksen peruskorjaus 2021. Kalavelvoitteiden käsittely kesken. 2019 rekrytoitu paljon uusia työntekijöitä (asiantuntijoita). Nähtävissä että Rovaniemi vetää työntekijöitä, mutta haaste saada heitä muualle.
- Ammattiopisto Lappia: Biokaasulaitos toimii. Käynnissä ”Maatilat biokaasun tuottajina Lapissa” -hanke, mukana 7 maatilaa. Tutkimusyhteistyö Luken kanssa syvenee (nurmilajikkeet, energiakasvit, humalan viljely, nokkosen viljely). Aromtech:in kanssa käynnistetty Tyrnin viljely. Lappian Louen kehittymässä koulutuksen, tutkimuksen, yritystoiminnan sekä maaseuturahoituksen keskus. Lappialla käynnistyy sähköverkkosentajan oppisopimuskoulutus 1/2020, yhteyshenkilö koulutuspäällikkö Jani Harju (jani.harju@lappia.fi, 0503622302).
- Neve: Jätevesilietteen terminen käsittely käynnistysvaiheessa, tuhkasta lannoitetta. Tekniikka poistaa myös huumausainejäämät. Ensimmäinen teollisen mittakaavan laitos. Työntekijöiden osalta vaihtuvuutta.
- Rovakaira: Verkoston rakentaminen jatkuu, työntekijöiden liikkuvuutta havaittavissa. Rekrytoinnissa haasteita. Valmiita työntekijöitä ei saatavilla, panostettava uusien työntekijöiden kehittämiseen. Hyvään työnantajakuvaan kiinnitettävä huomiota.

7. Seuraava kokousaika –ja –paikka

Viikolla 11, vuonna 2020. Tuomo Palokangas selvittää päästäänkö vierailulle Mangalle.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.45